Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

27. september 2017*

Eelotsusetaotlus – Euroopa Liidu põhiõiguste harta – Artiklid 7, 8 ja 47 – Direktiiv 95/46/EÜ – Artiklid 1, 7 ja 13 – Isikuandmete töötlemine – ELL artikli 4 lõige 3 – Isikuandmete registri koostamine – Ese – Maksu kogumine – Maksupettuste vastane võitlus – Kohtulik kontroll – Põhiõiguste ja -vabaduste kaitse – Nõue, et enne kohtusse pöördumist peab eelnevalt olema esitatud vaie haldusorganile – Nimetatud registri lubatavus tõendina – Isikuandmete töötlemise seaduslikkuse tingimused – Vastutava töötleja üldiste huvidega seotud ülesande täitmine

Kohtuasjas C-73/16,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgeim kohus) 3. veebruari 2016. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 10. veebruaril 2016, menetluses

Peter Puškár

versus

Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky,

Kriminálny úrad finančnej správy,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič, kohtunikud A. Prechal, A. Rosas (ettekandja), C. Toader ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: ametnik M. Aleksejev,

arvestades kirjalikus menetluses ja 16. veebruari 2017. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– P. Puškár, esindaja: *advokát* M. Mandzák,

– Slovakkia valitsus, esindaja: B. Ricziová,

– Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja J. Vláčil,

– Hispaania valitsus, esindaja: M. J. García-Valdecasas Dorrego,

* Kohtumenetluse keel: slovaki.

– Itaalia valitsus, esindajad: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* P. Gentili,

– Poola valitsus, esindaja: B. Majczyna,

– Euroopa Komisjon, esindajad: H. Krämer, A. Tokár ja H. Kranenborg,

olles 30. märtsi 2017. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikleid 7, 8 ja 47, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT 1995, L 281, lk 31; ELT eriväljaanne 13/15, lk 355) artikli 1 lõiget 1, artikli 7 punkti e ja artikli 13 lõike 1 punkte e ja f, ELL artikli 4 lõiget 3 ning ELTL artiklit 267.

2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses, mille ühel poolel on Peter Puškár ning teisel poolel Finančné riaditel'stvo Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi finantsamet, edaspidi „finantsamet“) ja Kriminálny úrad finančnej správy (finantskuritegude vastu võitlemise büroo, Slovakkia) ning mis puudutab kaebust nõudega kohustada viimati nimetatuid kustutama P. Puškári nimi registrist, millesse on kantud isikud, keda finantsamet peab variisikuteks, ja mille finantsamet on koostanud maksude kogumise raames ning mida ajakohastavad finantsamet, selle alla kuuluvad maksuasutused ja finantskuritegude vastase võitluse büroo (edaspidi „vaidlusalune register“).

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 95/46 artikkel 1 sätestab:

„1. Vastavalt käesolevale direktiivile kaitsevad liikmesriigid isikuandmete töötlemisel füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi ning eelkõige nende õigust eraelu puutumatusele.

2. Liikmesriigid ei piira ega keela isikuandmete vaba liikumist liikmesriikide vahel põhjustel, mis on seotud lõikes 1 sätestatud kaitsega.“

4 Direktiivi artiklis 2 on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *isikuandmed* – igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku (edaspidi „andmesubjekt“) kohta. Tuvastatav isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige isikukoodi põhjal või ühe või mitme tema füüsilisele, füsioloogilisele, vaimsele, majanduslikule, kultuurilisele või sotsiaalsele identsusele omase joone põhjal;

b) *isikuandmete töötlemine* (edaspidi „töötlemine“) – iga isikuandmetega tehtav toiming või toimingute kogum, olenemata sellest, kas see on automatiseeritud või mitte, näiteks kogumine, salvestamine, korrastamine, säilitamine, kohandamine või muutmine, väljavõtete tegemine, päringu teostamine, kasutamine, üleandmine, levitamine või muul moel avaldamine, ühitamine või ühendamine, sulgemine, kustutamine või hävitamine;

[…]

d) *vastutav töötleja* – füüsiline või juriidiline isik, riigiasutus, esindused või mõni muu organ, kes määrab üksi või koos teistega kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid; kui töötlemise eesmärgid ja vahendid on kindlaks määratud siseriiklike või ühenduse õigusnormidega, võib vastutava töötleja või tema ametissemääramise sätestada siseriiklikus või ühenduse õiguses;

[…]“.

5 Direktiivi 95/46 artiklis 3 „Reguleerimisala“ on sätestatud:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse isikuandmete täielikult või osaliselt automatiseeritud töötlemise suhtes ja isikuandmete automatiseerimata töötlemise suhtes, kui kõnealused isikuandmed kuuluvad kataloogi või kui nad kavatsetakse hiljem sellesse kanda.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata isikuandmete töötlemise suhtes:

– kui see toimub sellise tegevuse käigus, mis jääb väljapoole ühenduse õigust, nagu näiteks Euroopa Liidu lepingu V ja VI jaotises osutatud tegevused, ja igal juhul sellise töötlemise suhtes, mis on seotud avaliku korra, riigikaitse, riigi julgeoleku (sealhulgas riigi majanduslik heaolu, kui töötlemine on seotud riigi julgeoleku küsimustega) ja riigi toimingutega kriminaalõiguse valdkonnas,

[…]“.

6 Direktiivi artikkel 6 näeb ette:

„1. Liikmesriigid sätestavad selle, et

a) isikuandmeid töödeldakse õiglaselt ja seaduslikult;

b) isikuandmeid kogutakse täpselt ja selgelt kindlaksmääratud ning õiguspärastel eesmärkidel ega töödelda hiljem viisil, mis on vastuolus kõnealuste eesmärkidega. Täiendavat töötlemist ajaloo, statistika või teadusega seotud eesmärkidel ei peeta vastuolus olevaks tingimusel, et liikmesriigid kannavad hoolt vajalike tagatiste eest;

c) isikuandmed on piisavad, asjakohased ega ületa selle otstarbe piire, mille tarvis neid kogutakse ja/või hiljem töödeldakse;

d) andmed on täpsed ja vajaduse korral ajakohastatud; võetakse kõik mõistlikud meetmed, et kustutada või parandada andmete kogumise või hilisema töötlemise eesmärgi seisukohast ebaõiged või mittetäielikud andmed;

e) isikuandmeid säilitatakse kujul, mis võimaldab andmesubjekte tuvastada ainult seni, kuni see on vajalik seoses andmete kogumise või hilisema töötlemise eesmärkidega. Liikmesriigid kehtestavad vajalikud tagatised nende isikuandmete jaoks, mida säilitatakse pikema aja jooksul, et neid kasutada seoses ajaloo, statistika või teadusega.

2. Lõike 1 järgimise tagab vastutav töötleja.“

7 Direktiivi artikkel 7 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid sätestavad, et isikuandmeid võib töödelda ainult juhul, kui:

a) andmesubjekt on selleks andnud oma ühemõttelise nõusoleku

või

[…]

c) töötlemine on vajalik vastutava töötleja seadusjärgse kohustuse täitmiseks

või

[…]

e) töötlemine on vajalik üldiste huvidega seotud ülesande täitmiseks või sellise avaliku võimu teostamiseks, mis on tehtud ülesandeks volitatud töötlejale või andmeid saavale kolmandale isikule

või

f) töötlemine on vajalik vastutava töötleja või andmeid saava kolmanda isiku või kolmandate isikute õigustatud huvide elluviimiseks, kui selliseid huve ei kaalu üles artikli 1 lõike 1 kohaselt kaitstavate andmesubjekti põhiõiguste ja -vabadustega seotud huvid.“

8 Direktiivi 95/46 artikkel 10 näeb ette:

„Liikmesriigid näevad ette, et vastutav töötleja või tema esindaja peab andmesubjektile, kellelt tema enda kohta andmeid kogutakse, esitama vähemalt järgmise teabe, kui ta seda juba ei tea:

a) vastutava töötleja ja tema võimaliku esindaja andmed,

b) andmete töötlemise eesmärk;

c) täiendav teave, näiteks

– andmete vastuvõtjad või vastuvõtjate kategooriad,

– kas küsimustele vastamine on kohustuslik või vabatahtlik ja vastamata jätmise võimalikud tagajärjed,

– isiku enda kohta käivate andmetega tutvumise ja nende parandamise õiguse olemasolu,

kuivõrd selline täiendav teave on vajalik, et tagada andmesubjekti suhtes õiglane andmete töötlemine, võttes arvesse andmete kogumise konkreetseid asjaolusid.“

9 Direktiivi artikkel 11 näeb ette:

„1. Kui andmeid ei ole saadud andmesubjektilt, näeb liikmesriik ette, et hiljemalt isikuandmete salvestamise ajal, või kui andmed kavatsetakse avalikustada kolmandale isikule, siis hiljemalt andmete esmakordse avaldamise ajal esitab vastutav töötleja või tema esindaja andmesubjektile vähemalt järgmise teabe, kui ta seda juba ei tea:

a) vastutava töötleja ja tema võimaliku esindaja andmed,

b) töötlemise eesmärk,

c) täiendav teave, näiteks

– asjaomaste andmete liik,

– vastuvõtjad või vastuvõtjate kategooriad,

– isiku enda kohta käivate andmetega tutvumise ja nende parandamise õiguse olemasolu,

kuivõrd selline täiendav teave on vajalik, et tagada andmesubjektide suhtes õiglane andmete töötlemine, võttes arvesse andmete töötlemise konkreetseid asjaolusid.

[…]“.

10 Direktiivi artikkel 12 sätestab:

„Liikmesriigid tagavad, et igal andmesubjektil on õigus nõuda vastutavalt töötlejalt:

a) mõistliku aja tagant, ilma piiranguteta ja ilma liigsete viivituste ja kulutusteta:

– kinnitust selle kohta, kas isikut ennast käsitlevaid andmeid töödeldakse, ja teavet vähemalt töötlemise eesmärkide, asjaomaste andmete liikide ja nende vastuvõtjate või vastuvõtjate kategooriate kohta, kellele andmed avalikustatakse,

– arusaadaval kujul teavet töödeldavate andmete ja nende allika kohta,

– informatsiooni isikut ennast käsitlevate andmete igasuguse automatiseeritud töötlemise loogika kohta, vähemalt artikli 15 lõikes 1 osutatud automatiseeritud otsuste puhul;

b) võimalust vastavalt vajadusele parandada, kustutada või sulgeda need andmed, mille töötlemine ei vasta käesoleva direktiivi sätetele, eelkõige seetõttu, et andmed on ebatäielikud või ebaõiged;

c) teatise saatmist kolmandatele isikutele, kellele andmed on avalikustatud, kõigi punkti b kohaste paranduste, kustutamiste või sulgemiste kohta, kui see ei ole võimatu või kui sellega ei kaasne ülemääraseid jõupingutusi.“

11 Direktiivi 95/46 artikli 13 lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid võivad artikli 6 lõikes 1, artiklis 10, artikli 11 lõikes 1 ja artiklites 12 ja 21 sätestatud kohustuste ja õiguste ulatuse piiramiseks võtta vastu õigusakte, kui sellised piirangud on vajalikud, et kindlustada:

[…]

c) avalik kord;

d) kuritegude või reguleeritud kutsealade ametieetika rikkumiste ennetamine, uurimine, avastamine ja nende eest vastutuselevõtmine;

e) liikmesriigi või Euroopa Liidu olulised majanduslikud või rahanduslikud huvid, sealhulgas raha-, eelarve- ja maksuküsimused;

f) jälgimine, kontrollimine ja regulatiivne funktsioon, mis on kas või ajutiselt seotud avaliku võimu teostamisega punktides c, d ja e osutatud juhtudel;

[…]“.

12 Direktiivi 95/46 artiklis 14 on sätestatud:

„Liikmesriigid annavad andmesubjektidele õiguse:

a) esitada alati konkreetse olukorraga seotud õigustatud ja veenvatel põhjustel vastuväiteid teda käsitlevate andmete töötlemise suhtes vähemalt artikli 7 punktides e ja f osutatud juhtudel, kui siseriiklikes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti. Kui tegemist on õigustatud vastuväitega, ei tohi vastutav töötleja kõnealuseid andmeid edasi töödelda;

[…]“.

13 Direktiivi artikli 17 lõige 1 näeb ette:

„1. Liikmesriigid näevad ette, et vastutav töötleja peab rakendama vajalikke tehnilisi ja organisatsioonilisi meetmeid kaitsmaks isikuandmeid juhusliku või ebaseadusliku hävitamise või juhusliku kaotsimineku, muutmise, ebaseadusliku avalikustamise või juurdepääsu eest, eelkõige juhul, kui töötlemine hõlmab andmete edastamist võrgu kaudu, ning igasuguse muu võimaliku ebaseadusliku töötlemise eest.

Võttes arvesse tehnika taset ja selliste meetmete elluviimise kulusid, peavad kõnealused meetmed tagama töötlemise ja kaitstavate andmete laadiga kaasnevale ohule vastava turvalisuse taseme.“

14 Direktiivi artikkel 22 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid sätestavad kõigi isikute õiguse kasutada õiguskaitsevahendeid, kui on rikutud õigusi, mis neile on antud kõigi asjaomase töötlemise suhtes kohaldatavate siseriiklike õigusaktidega, ilma et see piiraks ühegi võimaliku sätestatava haldusliku kaitsevahendi kohaldamist, muu hulgas artiklis 28 osutatud järelevalveasutuse kaudu enne küsimuse suunamist kohtutele.“

15 Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 94 on ette nähtud:

„Lisaks Euroopa Kohtule esitatud eelotsuse küsimustele märgitakse eelotsusetaotluses:

a) lühiülevaade vaidluse esemest ja asjassepuutuvatest asjaoludest, nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus on need välja selgitanud, või vähemalt ülevaade faktilistest andmetest, millel eelotsuse küsimused põhinevad;

b) ülevaade kohaldamisele kuuluvatest siseriiklikest õigusnormidest ja vajaduse korral asjakohasest siseriiklikust kohtupraktikast;

c) selgitus, millistel põhjustel siseriiklik kohus tõstatas liidu õigusnormide tõlgendamise või kehtivuse küsimuse ning millist seost ta nende õigusnormide ja põhikohtuasjas kohaldatavate siseriiklike õigusnormide vahel näeb.“

Slovaki õigus

16 Slovaki Vabariigi konstitutsiooni (edaspidi „konstitutsioon“) § 19 lõikes 3, mis asub 2. jaos „Inimõigused ja põhivabadused“, on sätestatud:

„Igaühel on õigus kaitsele tema isikuandmete ebaseadusliku kogumise, avaldamise või tema isikuandmete muu kuritarvitamise vastu.“

17 Konstitutsiooni § 46 lõiked 2 ja 4 näevad ette:

„2. Igaüks, kes väidab, et tema õigusi on haldusorgani otsusega rikutud, võib pöörduda pädeva kohtu poole, et kohus kontrolliks selle otsuse seaduslikkust, kui seadus ei näe ette teisiti. Põhiõigusi ja -vabadusi puudutavate otsuste läbivaatamist ei või siiski kohtu pädevusalast välja jätta.

[…]

4. Kohtuliku kaitse tingimused ja korra ning muus vormis õiguskaitse sätestab seadus.“

18 Vaidemenetluse seaduse nr 9/2010 § 3 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Vaie on akt, millega füüsiline või juriidiline isik […]:

a) palub oma õiguste või seadusega kaitstud huvide kaitset ning väidab, et neid on haldusorgani […] tegevuse või tegevusetusega rikutud,

b) viitab rikkumistele, eelkõige õigusnormide rikkumisele, mille lõpetamine kuulub asjasse puutuva haldusorgani pädevusse.“

19 Tsiviilkohtumenetluse seadustiku põhikohtuasjas kohaldatava redaktsiooni § 135 lõike 1 teises lauses on sätestatud:

„Kohtule on siduvad ka Ústavný súd [Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi konstitutsioonikohus)] ja Euroopa Inimõiguste Kohtu otsused, mis puudutavad inimõigusi ja põhivabadusi.“

20 Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 250v lõigetes 1 ja 3 on ette nähtud:

„1. Füüsiline või juriidiline isik, kes väidab, et tema õigusi või seadusega kaitstud huve on rikutud haldusorgani ebaseadusliku sekkumisega, mis ei ole otsus, ning et ta on selle sekkumise otsene adressaat või selle tagajärjed puudutavad teda otseselt, võib paluda selle vastu kohtulikku kaitset, kui see sekkumine või selle tagajärjed kestavad või on oht, et need võivad korduda.

[…]

3. Hagi ei ole vastuvõetav, kui hageja ei ole ammendanud õiguskaitsevahendeid, mis tal on erinormide kohaselt […]“.

21 Maksukorralduse seaduse (maksuseadustik) nr 563/2009 § 164 näeb põhikohtuasjas kohaldatavas redaktsioonis ette:

„Maksude kogumise eesmärgil on maksuametil, finantsametil ja rahandusministeeriumil õigus töödelda maksukohustuslaste, nende esindajate ja muude isikute isikuandmeid kooskõlas erinormiga […]; isikuandmeid võib edastada vaid kohalikule omavalitsusüksusele kui maksuhaldurile, finantshaldurile ja rahandusministeeriumile ning seoses maksude kogumise ja ülesannete täitmisega erinormi alusel […] muudele isikutele, kohtutele ja asutustele, mis tegutsevad kriminaalmenetluse raames. Infosüsteemides […] võib töödelda füüsilise isiku ees- ja perekonnanime, tema kodust aadressi, ja kui sellele isikule ei ole registrisse kandmise ajal antud maksukohustuslasena registreerimise numbrit, siis isikukoodi.“

22 Riigi maksuhaldusorganeid käsitleva seaduse nr 479/2009 § 8 on sõnastatud järgmiselt:

„Finantsamet ja maksuasutused võivad töödelda isikuandmeid kooskõlas erinormiga […] füüsiliste isikute puhul, keda puudutavad maksuhalduri aktid, mis on tehtud tema ülesannete täitmisel käesoleva seaduse või erinormide alusel; 1) isikuandmete register on toodud lisas.“

23 Riigi maksu- ja tolliorganeid käsitleva seaduse nr 333/2011 § 4 lõike 3 punktides d, e ja o on sätestatud:

„3. Finantsamet täidab järgmisi ülesandeid:

[…]

d) loob, arendab ja haldab finantshalduse infosüsteeme […]; teavitab rahandusministeeriumi oma tegevuskavadest seoses finantshalduse infosüsteemide loomise ja arendamisega;

e) loob nende ettevõtjate ja muude isikute keskregistri, kelle tegevuse suhtes kohaldatakse tollialaseid norme, haldab seda registrit ja tagab selle kooskõla Euroopa Komisjoni vastavate registritega; loob maksukohustuslaste keskregistri ja haldab seda; haldab ja ajakohastab andmekogusid; loob nimetatud registrid ja haldab neid finantshalduse infosüsteemide abil,

[…]

o) teavitab isikuid nende õigustest ja kohustustest maksude alal ning nende õigustest ja kohustustest erinormide järgi […]“.

24 Seaduse nr 333/2011 § 5 lõike 3 punktis b on sätestatud:

„Finantskuritegude vastase võitluse büroo kasutab finantshalduse infosüsteeme, mille abil ta kogub, töötleb, säilitab, edastab, kasutab, kaitseb ja kustutab teavet ja isikuandmeid […] isikute kohta, kes on rikkunud maksu- või tollialaseid õigusnorme või kelle puhul on alust kahtlustada, et nad on neid norme rikkunud, või isikute kohta, kes finantshalduse valdkonnas on rikkunud avalikku korda, või kui on alust kahtlustada, et nad on seda rikkunud, ja muud teavet selliste maksu- või tollialaste rikkumiste kohta või sellise avaliku korra rikkumise kohta; selline teave ja isikuandmed esitatakse või tehakse kättesaadavaks finantsametile, maksuametile või tolliametile nende pädevuse teostamiseks vajalikul määral.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

25 P. Puškár, kes leidis, et tema isikuõigusi on rikutud tema nime kandmisega vaidlusalusesse registrisse, esitas Najvyšší súd Slovenskej republikyle (Slovaki Vabariigi kõrgeim kohus) 9. jaanuaril 2014 ja seejärel 19. novembril 2014 kaebused, milles palus, et nimetatud kohus kohustaks finantsametit ja selle alla kuuluvaid maksuasutusi ning finantskuritegude vastase võitluse bürood mitte kandma tema nime vaidlusalusesse registrisse või mis tahes muusse sarnasesse registrisse ning kustutama kõik teda puudutavad kanded neist registritest ja finantshalduse infosüsteemist.

26 P. Puškári väitel on finantsamet ja finantskuritegude vastase võitluse büroo koostanud ja kasutusele võtnud vaidlusaluse registri, milles on P. Puškári andmetel 1227 füüsilist isikut, keda ametiasutused tähistavad väljendiga „biele kone“ („valged hobused“). Seda väljendit kasutatakse nende isikute tähistamiseks, kes on variisikutena juhtivatel positsioonidel. Iga füüsiline isik on oma isikukoodiga ja maksukohustuslasena registreerimise numbriga põhimõtteliselt seostatud ühe või mitme juriidilise isikuga (P. Puškári andmetel on juriidilisi isikuid kokku 3369), milles ta täidab kindlal ajavahemikul oma ülesandeid.

27 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et finantskuritegude vastase võitluse büroo kinnitas vaidlusaluse registri olemasolu, kuid väitis, et selle registri koostas finantsamet.

28 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu andmetel on vaidlusalune register vajalike tehniliste ja organisatsiooniliste meetmetega kaitstud „ebaseadusliku avalikustamise või juurdepääsu eest“ direktiivi 95/46 artikli 17 lõike 1 tähenduses. Sellest hoolimata ei väitnud P. Puškár oma kirjalikes seisukohtades ega kohtuistungil, et ta sai vaidlusaluse registri finantsameti või ka finantskuritegude vastase võitluse büroo seaduses ette nähtud nõusolekul.

29 Eelotsusetaotlusest nähtub, et Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgeim kohus) tagastas põhjendamatuse tõttu P. Puškári ja kahe teise vaidlusalusesse registrisse kantud isiku kaebused menetluslikel põhjustel, sest kaebajad ei olnud ammendanud õiguskaitsevahendeid riigi haldusorganites, või kohtuasja sisu puudutavatel põhjustel.

30 Ústavný súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi konstitutsioonikohus), kellele P. Puškár ja kaks teist kõnealust isikut esitasid konstitutsioonilised kaebused, leidis eelkõige Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikale tuginedes, et niiviisi otsustades eiras Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgeim kohus) mitut nimetatud kaebajate põhiõigust, nimelt õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, õigust eraelu puutumatusele ja õigust isikuandmete kaitsele. Selle tulemusel tühistas Ústavný súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi konstitutsioonikohus) kõik Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgeim kohus) kõnealused otsused ja saatis need kohtuasjad viimati nimetatud kohtule uueks arutamiseks tagasi, tuletades meelde, et nimetatud kohus on seotud Euroopa Inimõiguste Kohtu isikuandmete kaitset puudutava praktikaga.

31 Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgeim kohus) aga leiab, et Ústavný súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi konstitutsioonikohus) ei ole arvestanud Euroopa Kohtu asjakohase praktikaga, mis puudutab liidu õiguse kohaldamist isikuandmete kaitse valdkonnas.

32 Neil asjaoludel otsustas Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas harta artikli 47 esimese lõiguga – mille kohaselt on igaühel, kelle õigusi (sh direktiivi 95/46 artikli 1 lõikes 1 ja direktiivi järgnevates artiklites ette nähtud õigust eraelu puutumatusele isikuandmete töötlemisel) rikutakse, selles artiklis kehtestatud tingimuste kohaselt õigus tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus – on vastuolus riigisisene õigusnorm, mis seab õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile ehk halduskohtusse kaebuse esitamise eeltingimuseks, et kaebaja oma õiguste ja vabaduste kaitseks enne kohtusse kaebuse esitamist ammendaks õiguskaitsevahendid, mis on ette nähtud sellises eriseaduses nagu Slovaki vaidemenetluse seadus?

2. Kas harta artiklis 7 ette nähtud õigust era- ja perekonnaelu, kodu ja sõnumite puutumatusele ning harta artiklis 8 ette nähtud õigust isikuandmete kaitsele võib juhul, kui väidetavalt on rikutud õigust isikuandmete kaitsele, mis Euroopa Liidus on peamiselt rakendatud direktiiviga 95/46, mille kohaselt:

– on liikmesriikidel kohustus tagada eraelu puutumatuse kaitse isikuandmete töötlemisel (artikli 1 lõige 1);

– on liikmesriikidel õigus töödelda isikuandmeid, kui see on vajalik üldiste huvidega seotud ülesande täitmiseks (artikli 7 punkt e) või vastutava töötleja või andmeid saava kolmanda isiku või kolmandate isikute õigustatud huvide elluviimiseks, ning

– arvestades liikmesriigi erandlikku pädevust [piirata kohustuste ja õiguste ulatust] (artikli 13 lõike 1 punktid e ja f), kui sellised piirangud on vajalikud, et kindlustada liikmesriigi või Euroopa Liidu olulised majanduslikud või rahanduslikud huvid, sealhulgas raha-, eelarve- ja maksuküsimustes,

tõlgendada selliselt, et liikmesriik ei või ilma huvitatud isiku nõusolekuta luua isikuandmete registreid maksude kogumise eesmärgil ehk teisisõnu, kas isikuandmete kogumine, mida viib läbi haldusorgan maksupettustega võitlemiseks, on iseenesest riskantne?

3. Kas liikmesriigi finantsasutuse registrit – mis sisaldab kaebaja isikuandmeid ning mille kättesaamatus on tagatud vajalike tehniliste ja organisatsiooniliste meetmetega, kaitsmaks isikuandmeid ebaseadusliku avalikustamise või juurdepääsu eest direktiivi 95/46 artikli 17 lõike 1 tähenduses –, mille kaebaja on saanud enda valdusesse ilma kõnealuse asutuse seaduses ette nähtud nõusolekuta, võib pidada ebaseaduslikuks tõendiks, mille vastuvõtmisest peab liikmesriigi kohus keelduma kooskõlas liidu õigusest tuleneva nõudega õiglasele kohtulikule arutamisele, mis on ette nähtud harta artikli 47 teises lõigus?

4. Kas liikmesriigi kohus tegutseb kooskõlas eespool nimetatud õigusega tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele (täpsemalt harta artikliga 47), kui ta pärast tuvastamist, et konkreetsete faktiliste asjaolude kohta on olemas Euroopa Liidu Inimõiguste Kohtu praktika, mis erineb Euroopa Kohtu antud vastusest, eelistab ELL artikli 4 lõikes 3 ja ELTL artiklis 267 sätestatud lojaalse koostöö põhimõtte kohaselt Euroopa Kohtu õiguslikku seisukohta?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Sissejuhatavad märkused

33 Kõigepealt tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud andmete põhjal tõdeda, et vaidlusaluses registris esinevad andmed, nimelt eelkõige teatavate füüsiliste isikute nimed, sealhulgas P. Puškári nimi, on „isikuandmed“ direktiivi 95/46 artikli 2 punkti a tähenduses, sest see on „teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta“ (vt selle kohta kohtuotsused, 16.12.2008, Satakunnan Markkinapörssi ja Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, punkt 35, ja 1.10.2015, Bara jt, C-201/14, EU:C:2015:638, punkt 29).

34 Nii nende kogumine kui ka kasutamine erinevate põhikohtuasjas kõne all olevate maksuhaldurite poolt on seega „isikuandmete töötlemine“ sama direktiivi artikli 2 punkti b tähenduses (vt selle kohta kohtuotsused, 20.5.2003, Österreichischer Rundfunk jt, C-465/00, C-138/01 ja C-139/01, EU:C:2003:294, punkt 64; 16.12.2008, Huber, C-524/06, EU:C:2008:724, punkt 43, ning 1.10.2015, Bara jt, C-201/14, EU:C:2015:638, punkt 29).

35 Hispaania valitsus väidab siiski, et kõnealune isikuandmete töötlemine ei kuulu direktiivi 95/46 artikli 3 lõike 2 esimese taande kohaselt selle direktiivi kohaldamisalasse, kuna nimetatud säte näeb ette, et seda direktiivi ei kohaldata igal juhul sellise isikuandmete töötlemise suhtes, mis on seotud avaliku korra, riigikaitse, riigi julgeoleku – sealhulgas riigi majanduslik heaolu, kui töötlemine on seotud riigi julgeoleku küsimustega – ja riigi toimingutega kriminaalõiguse valdkonnas.

36 Sellega seoses tuleb meenutada, et nimetatud sättes näitena mainitud tegevused kujutavad endast igal juhul toiminguid, mis on iseloomulikud riigile või riigiasutustele, ega ole omased eraõiguslike isikute tegevusvaldkondadele (vt kohtuotsused, 6.11.2003, Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, punkt 43, ja 16.12.2008, Satakunnan Markkinapörssi ja Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, punkt 41).

37 Euroopa Kohus on ka leidnud, et direktiivi 95/46 artikli 3 lõike 2 esimese taande näitlikus loetelus mainitud tegevused peavad määratlema selles taandes sätestatud erandi ulatuse, mistõttu see erand on kohaldatav ainult tegevustele, mida on sättes sõnaselgelt mainitud või mida võib pidada samasse rühma kuuluvaks (vt kohtuotsus, 6.11.2003, Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, punkt 44).

38 Kuna direktiivi 95/46 artikli 3 lõike 2 esimeses taandes sätestatud erand muudab direktiiviga ette nähtud isikuandmete kaitse korra kohaldamatuks, eemaldudes seega direktiivi aluseks olevast eesmärgist, mis on kaitsta isikuandmete töötlemisel füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi, siis tuleb seda erandit tõlgendada kitsalt.

39 Eelotsusetaotlusest nähtub, et põhikohtuasjas kogutakse ja kasutatakse kõnealuseid andmeid maksude kogumise ja maksupettuste vastase võitluse eesmärgil. Siiski ei näi, et nende andmete töötlemise eesmärk on avalik kord, riigikaitse või riigi julgeolek, kui just eelotsusetaotluse esitanud kohtu sellekohane kontroll, mis nimetatud kohtul tuleb läbi viia, ei anna teistsugust tulemust.

40 Lisaks tuleb märkida, et kuigi ei ole välistatud, et neid andmeid võidakse kasutada kriminaalmenetluses, mida võidakse läbi viia maksualase rikkumise korral teatavate isikute suhtes, kelle nimed on vaidlusaluses registris, ei näi, et põhikohtuasjas käsitletavaid andmeid koguti spetsiaalselt sellise kriminaalmenetluse jaoks või seoses riigi toimingutega kriminaalõiguse valdkonnas.

41 Peale selle ilmneb Euroopa Kohtu praktikast, et maksuandmed on „isikuandmed“ direktiivi 95/46 artikli 2 punkti a tähenduses (vt selle kohta kohtuotsus, 1.10.2015, Bara jt, C-201/14, EU:C:2015:638, punkt 29).

42 Sellega seoses tuleb märkida, et direktiivi 95/46 artikli 13 lõike 1 punkt e lubab võtta liikmesriikidel direktiivi artikli 6 lõikes 1, artiklis 10, artikli 11 lõikes 1 ning artiklites 12 ja 21 sätestatud kohustuste ja õiguste ulatuse piiramiseks vastu seadusandlikke akte, kui sellised piirangud on vajalikud, et kindlustada liikmesriigi või liidu olulised majanduslikud või rahanduslikud huvid, sealhulgas raha-, eelarve- ja maksuvaldkonnas. Direktiivis 95/46 sätestatud andmekaitse piiramine maksustamise eesmärgil on seega kõnealuse direktiiviga sõnaselgelt ette nähtud.

43 Samas eeldab direktiivi 95/46 artikli 13 lõige 1 igal juhul, et selles nimetatud riigisisesed meetmed, nagu need, mis on vajalikud, et kindlustada liikmesriigi olulised majanduslikud või rahanduslikud huvid maksude valdkonnas, kuuluvad selle direktiivi kohaldamisalasse (vt analoogia alusel kohtuotsus, 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson jt, C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, punkt 73).

44 Eeltoodust tuleneb, et kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontroll, mis tal tuleb läbi viia, ei anna teistsugust tulemust, kuulub selline isikuandmete töötlemine, nagu on kõne all põhikohtuasjas, direktiivi 95/46 kohaldamisalasse.

Esimene küsimus

45 Oma esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas harta artiklit 47 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis seavad niisugusele isikule, kes väidab, et rikutud on tema direktiiviga 95/46 tagatud õigust isikuandmete kaitsele, kohtule kaebuse esitamise eeltingimuseks, et ta on enne seda ammendanud õiguskaitsevahendid, mida saab kasutada riigi haldusorganites (edaspidi „olemasolevad halduslikud õiguskaitsevahendid“).

Vastuvõetavus

46 P. Puškár ja Slovaki valitsus väidavad, et esimene eelotsuse küsimus ei ole vastuvõetav.

47 P. Puškár väidab eelkõige, et see küsimus on hüpoteetiline, kuna pärast seda, kui eelotsusetaotluse esitanud kohus oli tema esimese kaebuse tagastanud põhjusel, et ta ei olnud esitanud vaiet, ammendas ta enne nimetatud kohtule teise kaebuse esitamist kõik võimalikud eelnevad õiguskaitsevahendid.

48 Sarnaselt rõhutab Slovaki valitsus, et eelotsusetaotluses on mainitud vähemalt kahte P. Puškári algatatud menetlust, kuid ei ole täpsustatud, milline neist on käesoleva eelotsusetaotluse ese. Tema arvates ei võimalda eelotsusetaotluses sisalduv teave kindlaks teha, kas seaduse nr 9/2010 alusel oli esitatud vaie, sest kui vaie oli esitatud, siis on esimene eelotsuse küsimus oma hüpoteetilise olemuse tõttu vastuvõetamatu.

49 Selle kohta tuleb meelde tuletada, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale on ELTL artiklis 267 ette nähtud Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute koostöö raames üksnes asja menetleval ja selle lahendamise eest vastutaval liikmesriigi kohtul õigus kohtuasja eripära arvesse võttes hinnata nii eelotsuse vajalikkust asjas otsuse langetamiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Kui küsimused on esitatud liidu õiguse tõlgendamise kohta, peab Euroopa Kohus järelikult üldjuhul neile vastama (vt eelkõige kohtuotsus, 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika).

50 Eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamise küsimused, mille liikmesriigi kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille paikapidavuse kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne, on asjakohased (vt kohtuotsus, 17.7.2014, YS jt, C-141/12 ja C-372/12, EU:C:2014:2081, punkt 63). Liikmesriigi kohtu esitatud eelotsusetaotluse läbivaatamisest võib Euroopa Kohus keelduda vaid siis, kui on ilmselge, et taotletud liidu õiguse tõlgendusel ei ole mingit seost põhikohtuasja asjaolude või esemega, kui kõnealune probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada talle esitatud küsimustele tarviliku vastuse andmiseks vajalikud faktilised ja õiguslikud asjaolud (vt eelkõige kohtuotsus, 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).

51 Käesoleval juhul aga ei ole olukord selline. Nagu nimelt käesoleva kohtuotsuse punktides 29 ja 30 märgitud, nähtub eelotsusetaotlusest, et Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgeim kohus) tagastas esmalt P. Puškári ja kahe teise isiku kaebused eelkõige põhjusel, et nad ei olnud ammendanud olemasolevaid halduslikke õiguskaitsevahendeid, ning et Ústavný súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi konstitutsioonikohus) tühistas need otsused.

52 Neil asjaoludel ei ole ilmne, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu taotletud liidu õiguse tõlgendusel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega.

53 Seega on esimene küsimus vastuvõetav.

Sisulised küsimused

54 Direktiivi 95/46 artiklis 22 on selgelt nõutud, et liikmesriigid näevad ette kõigi isikute õiguse kasutada õiguskaitsevahendit kohtus, kui on rikutud õigusi, mis neile on antud kõigi asjaomase isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatavate riigisiseste õigusaktidega.

55 Kõnealune direktiiv, mis ei sisalda ühtegi sätet, mis reguleeriks konkreetselt tingimusi, mille korral sellise kaebusega võib kohtusse pöörduda, ei välista siiski võimalust, et riigisiseses õiguses nähakse ette haldusorganitele kaebuse esitamise võimalused. Vastupidi tuleb hoopis täheldada, et nimetatud artiklis 22 on sõnaselgelt öeldud, et „ilma et see piiraks ühegi võimaliku sätestatava halduslik kaitsevahendi kohaldamist, muu hulgas [direktiivi 95/46] artiklis 28 osutatud järelevalveasutuse kaudu enne küsimuse suunamist kohtutele“, sätestavad liikmesriigid kõigi isikute õiguse kasutada õiguskaitsevahendit kohtus.

56 Siiski tuleb välja selgitada, kas harta artikliga 47 on vastuolus, kui liikmesriik näeb ette, et olemasolevate halduslike õiguskaitsevahendite ammendamine on kohtusse kaebuse esitamise eeltingimus.

57 Nimelt tuleb märkida, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt peavad liikmesriikide kohtud ELL artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö põhimõtte alusel tagama isikutele liidu õigusest tulenevate õiguste kohtuliku kaitse, kusjuures ELL artikli 19 lõige 1 näeb muu hulgas ette liikmesriikide kohustuse kehtestada vajalikud õiguskaitsevahendid selleks, et tagada tõhus kohtulik kaitse liidu õigusega hõlmatud valdkondades (vt eelkõige kohtuotsus, 8.11.2016, Lesoochranárske zoskupenie VLK, C-243/15, EU:C:2016:838, punkt 50, ja 26.7.2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, punkt 29).

58 See liikmesriikidele pandud kohustus vastab õigusele, mida on tunnustatud harta artiklis 47 „Õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele“, mille kohaselt on igaühel, kelle liidu õigusega tagatud õigusi või vabadusi rikutakse, õigus tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus (vt selle kohta kohtuotsus, 16.5.2017, Berlioz Investment Fund, C-682/15, EU:C:2017:373, punkt 44, ja 26.7.2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, punkt 30).

59 Sellest järeldub, et kui liikmesriigid määravad kindlaks kohtusse pöördumist reguleerivad menetluseeskirjad, mille eesmärk on tagada direktiiviga 95/46 antud õigused, siis peavad nad tagama, et järgitaks õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, nagu need on sätestatud harta artiklis 47, mis kujutab endast tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtte kinnitust (vt selle kohta kohtuotsused, 15.9.2016, Star Storage jt, C-439/14 ja C-488/14, EU:C:2016:688, punkt 46, ja 26.7.2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, punkt 31).

60 Direktiivi 95/46 artiklis 22 ette nähtud kaebevõimaluse tunnusjooned tuleb seega kindlaks määrata vastavalt harta artiklile 47 (vt analoogia alusel kohtuotsus, 17.12.2015, Tall, C-239/14, EU:C:2015:824, punkt 51, ja 26.7.2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, punkt 31).

61 Käesoleval juhul on põhikohtuasjas selge, et riigisisesed õigusnormid – mis näevad ette, et isiku, kes väidab, et rikutud on tema direktiiviga 95/46 tagatud õigust isikuandmete kaitsele, kohtule esitatud kaebuse vastuvõetavus sõltub sellest, kas ta on eelnevalt ammendanud olemasolevad halduslikud õiguskaitsevahendid – näevad kohtusse pöördumiseks ette täiendava etapi. Ka kohtujurist märkis oma ettepaneku punktis 53, et selline menetluskord toob kaasa viivituse kohtusse pöördumisel ja võib põhjustada lisakulusid.

62 Olemasolevate halduslike õiguskaitsevahendite ammendamise kohustus kui kohtusse kaebuse esitamise eeltingimus piirab õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus harta artikli 47 tähenduses, mis vastavalt harta artikli 52 lõikele 1 saab olla õigustatud üksnes juhul, kui see on ette nähtud seadusega, arvestab nimetatud õiguse olemust ning on lähtudes proportsionaalsuse põhimõttest vajalik ja vastab tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või kui on vaja kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi (vt selle kohta kohtuotsus, 15.9.2016, Star Storage jt, C-439/14 ja C-488/14, EU:C:2016:688, punkt 49).

63 Tuleb tõdeda, et põhikohtuasjas nähtub eelotsusetaotlusest, et olemasolevate halduslike õiguskaitsevahendite ammendamise kohustuse õiguslik alus on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 250v lõikes 3, mistõttu tuleb seda pidada liikmesriigi õigusnormides ette nähtuks (vt selle kohta kohtuotsus, 15.9.2016, Star Storage jt, C-439/14 ja C-488/14, EU:C:2016:688, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).

64 Lisaks arvestab see kohustus harta artiklis 47 sätestatud põhiõiguse tõhusale kohtulikule kaitsele olemust. Nimelt ei sea kõnealune kohustus kahtluse alla seda õigust ennast. Selle õiguse kasutamiseks on ette nähtud üksnes üks täiendav menetlusetapp.

65 Siiski tuleb veel kontrollida, kas olemasolevate halduslike õiguskaitsevahendite ammendamise kohustus vastab üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele, ja kui see on nii, siis kas see järgib proportsionaalsuse põhimõtet harta artikli 52 lõike 1 tähenduses.

66 Eelotsusetaotlusest ja Slovaki valitsuse seisukohtadest nähtub, et põhjused, miks kehtestati enne kohtusse kaebuse esitamist vaide esitamise kohustus, on ühelt poolt seotud sooviga võimaldada haldusorganil, kui ta nõustub vaide esitaja argumentidega ja leiab, et vaie on põhjendatud, lõpetada kiiremini ebaseaduslik olukord, ning hoida ära seda, et kõnealuse haldusorgani vastu esitatakse kohtule ootamatuid kaebusi. Teiselt poolt on need põhjused seotud asjaoluga, et see kohustus aitab muuta kohtumenetlust tõhusamaks juhul, kui asjassepuutuv haldusorgan ei nõustu vaide esitaja seisukohaga ja viimati nimetatu esitab seejärel kohtule kaebuse, sest kohus saab siis kasutada juba olemasolevat haldustoimikut.

67 Seega näib, et olemasolevate halduslike õiguskaitsevahendite ammendamise kohustuse eesmärk on säästa kohtuid vaidlustest, mida saab lahendada otse asjasse puutuvas haldusorganis, ning suurendada kohtumenetluste tõhusust nende vaidluste osas, milles kohtule esitatakse kaebus, hoolimata sellest, et vaie juba esitati. Kõnealune kohustus taotleb seega üldist huvi pakkuvaid õiguspäraseid eesmärke.

68 Nagu nähtub kohtujuristi ettepaneku punktist 62, on olemasolevate halduslike õiguskaitsevahendite ammendamise kohustus nende eesmärkide saavutamiseks sobiv, sest sellest kohustusest ei leidu ühtegi leebemat vahendit, mis võimaldaks neid eesmärke saavutada sama tõhusalt.

69 Lisaks ei ole näha, et esineks ilmselget ebaproportsionaalsust nende eesmärkide ja olemasolevate halduslike õiguskaitsevahendite ammendamise kohustusega põhjustatud võimalike ebamugavuste vahel (vt analoogia alusel kohtuotsus, 18.3.2010, Alassini jt, C-317/08–C-320/08, EU:C:2010:146, punkt 65).

70 Sellega seoses tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on leidnud, et harta artiklis 47 kinnitust leidnud tõhusa kohtuliku kaitse põhimõttega ei ole vastuolus riigisisesed õigusnormid, mille kohaselt on vaidluste puhul, mis leiavad aset elektroonilise side ja tarbijakaitse valdkonnas, kohtusse esitatava hagi vastuvõetavuse eeldus, et eelnevalt on kohaldatud kohtuvälist lepituskatset ja vahendusmenetlust, kui nende menetluste tulemus ei ole pooltele siduv otsus, sellega ei kaasne olulist viivitust kohtusse hagi esitamisel, see peatab asjasse puutuvate nõuete aegumise ega tekita pooltele kulusid või tekitab väikseid kulusid, tingimusel et nimetatud menetlusi saab kasutada ka muul viisil kui elektroonilisel teel ja et erandjuhtudel või juhul, kui olukorra kiireloomulisus nõuab, on võimalik tagada esialgne õiguskaitse (vt selle kohta kohtuotsused, 18.3.2010, Alassini jt, C-317/08–C-320/08, EU:C:2010:146, punkt 67, ja 14.6.2017, Menini ja Rampanelli, C-75/16, EU:C:2017:457, punkt 61).

71 Need erinevad tingimused on *mutatis mutandis* kohaldatavad põhikohtuasjas kõne all oleva olemasolevate halduslike õiguskaitsevahendite ammendamise kohustuse suhtes.

72 Seega peab eelotsusetaotluse esitanud kohus kontrollima, kas Slovaki õiguses olemas olevate halduslike õiguskaitsevahendite kasutamise konkreetsed tingimused ei kahjusta ebaproportsionaalselt harta artiklis 47 sätestatud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus.

73 Sellega seoses tuleb märkida, et P. Puškár tõi eelkõige välja ebakindluse, mis esineb küsimuses, kas kohtule kaebuse esitamise tähtaeg hakkab kulgema enne, kui asjasse puutuv haldusorgan on teinud otsuse talle esitatud vaide kohta. Kui see on nii, siis ei oleks olemasolevate halduslike õiguskaitsevahendite ammendamise kohustus, mis võiks takistada kohtusse pöördumist, kooskõlas harta artiklis 47 sätestatud õigusega tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus.

74 Mis puudutab viivitusi, siis on harta artikli 47 teises lõigus sätestatud, et igaühel on õigus asja arutamisele mõistliku aja jooksul. See õigus käib küll kohtumenetluse enda kohta, kuid seda ei või samuti kahjustada kohtule kaebuse esitamisele eeltingimuse kehtestamisega.

75 Seoses eelneva vaide tõttu tekkida võivate kuludega märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 68 ja 69, et kuigi põhimõtteliselt on liikmesriikidel lubatud kehtestada mõistlikku lõivu haldusorganile vaide esitamise eest, ei saa seda siiski kehtestada nii suurena, et see võib takistada teostamast harta artikliga 47 tagatud õigust õiguskaitsevahendile kohtus. Siinkohal tuleb arvestada asjaoluga, et nimetatud lõiv lisandub kohtumenetluse kuludele.

76 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et harta artiklit 47 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis seavad niisugusele isikule, kes väidab, et rikutud on tema direktiiviga 95/46 tagatud õigust isikuandmete kaitsele, kohtule kaebuse esitamise eeltingimuseks, et ta on enne seda ammendanud olemasolevad halduslikud õiguskaitsevahendid, tingimusel, et nende õiguskaitsevahendite kasutamise konkreetsed tingimused ei kahjusta ebaproportsionaalselt selles sättes ette nähtud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus. Nimelt on tähtis, et olemasolevate halduslike õiguskaitsevahendite eelneva ammendamisega ei kaasne olulist viivitust kohtule kaebuse esitamisel, et see peatab asjasse puutuvate nõuete aegumise ega tekita ülemääraseid kulusid.

Kolmas küsimus

77 Oma kolmanda küsimusega, mida tuleb käsitleda teisena, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas harta artiklit 47 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui liikmesriigi kohus keeldub tõendina selle kohta, et rikutud on direktiiviga 95/46 ette nähtud isikuandmete kaitset, vastu võtmast sellist registrit nagu vaidlusalune register, mille andmesubjekt on esitanud ja mis sisaldab tema isikuandmeid, kui see isik on saanud selle registri ilma nende andmete vastutava töötleja seaduses ette nähtud nõusolekuta.

Vastuvõetavus

78 Mitu Euroopa Kohtule seisukohad esitanud poolt ja huvitatud isikut leiavad, et kolmas eelotsuse küsimus on vastuvõetamatu.

79 Ühelt poolt väidavad P. Puškár ja Slovaki valitsus, et sellel küsimusel puudub seos liidu õigusega, sest liidu õiguses ei ole tõendite seaduslikkust reguleerivaid norme.

80 Niisuguse argumentatsiooniga ei saa siiski nõustuda.

81 Nimelt palub P. Puškár kohtulikult kontrollida Slovaki maksuasutuste meedet, see tähendab vaidlusaluse registri koostamist, millega on tema väitel rikutud talle direktiiviga 95/46 antud õigusi.

82 Asjaolu, et eelotsusetaotluse esitanud kohus keeldus põhikohtuasjas tõendi vastuvõtmisest üksnes sel põhjusel, et P. Puškár oli saanud selle ilma vastutava töötleja seaduses ette nähtud nõusolekuta, piirab direktiivi 95/46 artikliga 22 tagatud õigust õiguskaitsevahendile kohtus ja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus harta artikli 47 tähenduses.

83 Teiselt poolt kahtles Tšehhi valitsus selles, kas kolmas küsimus on põhikohtuasja lahendamise seisukohast asjakohane, kuna üks selle vaidluse poolteks olevatest haldusorganitest, nimelt finantskuritegude vastase võitluse büroo, ei vaidle vastu sellele, et vaidlusalune register on olemas. Põhikohtuasjas ei ole seega tekkinud vaidlusaluse registri olemasolu küsimust, mistõttu ei tule otsustada selle registri kui tõendi vastuvõetavuse üle.

84 Sellega seoses tuleb ainult nentida, et ei näi, et eelotsusetaotluse esitanud kohus oleks otsustanud vaidlusaluse registri koostamisega seotud asjaolude üle.

85 Arvestades käesoleva kohtuotsuse punktides 49 ja 50 meenutatud kohtupraktikat, ei ole neil asjaoludel ilmselge, et taotletav liidu õiguse tõlgendus ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega.

86 Eeltoodud kaalutlustest tulenevalt on kolmas küsimus vastuvõetav.

Sisulised küsimused

87 Nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 82 märgitud, piiratakse sellega, et tõendina keeldutakse vastu võtmast sellist registrit nagu vaidlusalune register, millega soovitakse tõendada direktiiviga 95/46 antud õiguste rikkumist, õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus harta artikli 47 tähenduses.

88 Käesoleva kohtuotsuse punktist 62 nähtub, et selline piirang on harta artikli 52 lõike 1 järgi põhjendatud vaid siis, kui see on ette nähtud seadusega, arvestab nimetatud õiguse olemust ning on proportsionaalsuse põhimõttest lähtudes vajalik ja vastab tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või kui on vaja kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi.

89 Seega peab eelotsusetaotluse esitanud kohus enne seda, kui ta saab keelduda vaidlusaluse registri tõendina vastuvõtmisest, esmalt veenduma, et õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile piirang on tegelikult riigisiseses õiguses ette nähtud.

90 Seejärel peab nimetatud kohus kontrollima, kas vastuvõtmisest keeldumine kahjustab harta artiklis 47 sätestatud põhiõiguse tõhusale kohtulikule kaitsele olemust. Seda arvestades tuleb eelkõige kontrollida, kas vaidlusaluse registri olemasolu ja asjaolu, et see sisaldab P. Puškári isikuandmeid, on põhikohtuasjas vaidluse all ning kas vajaduse korral on P. Puškáril teisi sellekohaseid tõendeid.

91 Lõpuks tuleb kõnealusel kohtul hinnata, kas vaidlusaluse registri tõendina vastuvõtmisest keeldumine on vajalik ning vastab tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või vajadusele kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi.

92 Sellega seoses tuleb märkida, et eesmärk vältida asutusesiseste dokumentide ilma loata kasutamist kohtumenetluses võib olla üldist huvi pakkuv õiguspärane eesmärk (vt selle kohta kohtumäärused, 23.10.2002, Austria *vs*. nõukogu, C-445/00, EU:C:2002:607, punkt 12; 23.3.2007, Stadtgemeinde Frohnleiten ja Gemeindebetriebe Frohnleiten, C-221/06, EU:C:2007:185, punkt 19, ja 29.1.2009, Donnici *vs*. parlament, C-9/08, ei avaldata, EU:C:2009:40, punkt 13). Lisaks tuleb nentida, et kui selline register nagu vaidlusalune register on ette nähtud konfidentsiaalsena ja sisaldab ühtlasi teiste füüsiliste isikute isikuandmeid, siis on vaja kaitsta nende isikute õigusi.

93 Kui keeldumine võtta vastu tõendina sellist registrit nagu vaidlusalune register, mis on saadud ilma selles registris esinevate andmete vastutava töötleja seaduses ette nähtud nõusolekuta, näib nende eesmärkide saavutamiseks sobiv, tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtul siiski kontrollida, kas selline keeldumine ei kahjusta ebaproportsionaalselt harta artiklis 47 sätestatud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus.

94 Kuid vähemalt juhul, kui isikul, kelle isikuandmed on registris, on õigus nende andmetega tutvuda, on selline keeldumine nende eesmärkidega ebaproportsionaalne.

95 Sellega seoses tuleb märkida, et direktiivi 95/46 artikkel 12 tagab igale isikule õiguse tutvuda tema kohta kogutud andmetega. Peale selle nähtub direktiivi 95/46 artiklitest 10 ja 11, et nende andmete vastutav töötleja peab esitama andmesubjektidele teatavat teavet selle töötlemise kohta.

96 Kuigi direktiivi 95/46 artikli 13 lõige 1 lubab piirata direktiivi artiklites 10–12 sätestatud õiguste ulatust, kui selline piirang on vajalik, et tagada muu hulgas kuritegude ennetamine, uurimine, avastamine ja nende eest vastutuselevõtmine või liikmesriigi olulised majanduslikud või rahanduslikud huvid, sealhulgas maksuküsimused, ning samuti jälgimine, kontrollimine ja regulatiivne funktsioon, on selles sättes aga selgelt nõutud, et niisugused piirangud peavad olema kehtestatud seadusandlikes aktides (vt selle kohta kohtuotsus, 1.10.2015, Bara jt, C-201/14, EU:C:2015:638, punkt 39).

97 Et hinnata, kas vaidlusaluse registri tõendina vastuvõtmisest keeldumine on proportsionaalne, peab eelotsusetaotluse esitanud kohus kontrollima, kas tema riigi õigusaktid piiravad või mitte selles registris sisalduvate andmetega seoses direktiivi 95/46 artiklites 10–12 sätestatud õigust saada teavet ja õigust tutvuda andmetega ning kui jah, siis kas selline piirang on põhjendatud. Isegi kui see on nii ja esinevad asjaolud, millest tulenevalt esineb õigustatud huvi kõnealuse registri võimaliku konfidentsiaalsuse suhtes, peavad liikmesriigi kohtud igal üksikjuhul eraldi kontrollima, kas need on kaalukamad kui üksikisiku õiguste kaitse huvi ning kas selle kohtu käimasolevas menetluses on teisi võimalusi selle konfidentsiaalsuse tagamiseks, eelkõige seoses asjaomases registris sisalduvate teiste füüsiliste isikute isikuandmetega.

98 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kolmandale küsimusele vastata, et harta artiklit 47 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui liikmesriigi kohus keeldub tõendina selle kohta, et rikutud on direktiiviga 95/46 ette nähtud isikuandmete kaitset, vastu võtmast sellist registrit nagu vaidlusalune register, mille on esitanud andmesubjekt ja mis sisaldab tema isikuandmeid, kui see isik on saanud selle registri ilma nende andmete vastutava töötleja seaduses ette nähtud nõusolekuta, välja arvatud siis, kui selline keeldumine on ette nähtud liikmesriigi õigusaktides ning see arvestab nii õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile olemusega kui ka proportsionaalsuse põhimõttega.

Teine küsimus

99 Oma teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 95/46 ning harta artikleid 7 ja 8 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui liikmesriigi ametiasutused töötlevad isikuandmeid maksude kogumise ja maksupettustega võitlemise eesmärgil, nagu seda on tehtud põhikohtuasjas vaidlusaluse registri koostamisega, ilma et neil oleks selleks andmesubjektide nõusolek.

Vastuvõetavus

100 P. Puškár väidab, et teine eelotsuse küsimus on hüpoteetiline ega ole põhikohtuasja vaidluse lahendamiseks vajalik. Tema arvates soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus ainult teada, kas isikuandmete töötlemine finantsameti poolt on üldjuhul lubatud, kuid ta ei pea silmas konkreetselt vaidlusalust registrit, mille finantsamet koostas ilma õigusliku aluseta.

101 Arvestades käesoleva kohtuotsuse punktides 49 ja 50 meenutatud kohtupraktikat ja eelotsusetaotluses sisalduvaid andmeid, tuleb siiski nentida, et käesoleval juhul ei ole ilmselge, et taotletav liidu õiguse tõlgendus ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega.

Sisulised küsimused

102 Teist küsimust tuleb hinnata direktiivi 95/46 seisukohast, sest tulenevalt direktiivi eesmärgist, nagu see on sätestatud direktiivi artikli 1 lõikes 1, eeldatakse juhul, kui isikuandmete seadusliku töötlemise tingimused on selle direktiivi alusel täidetud, et see töötlemine vastab ka harta artiklites 7 ja 8 kindlaks määratud nõuetele.

103 Käesoleva kohtuotsuse punktidest 33 ja 34 nähtub, et sellise registri nagu vaidlusalune register – mis sisaldab konkreetsete füüsiliste isikute nimesid ja seostab neid nimesid ühe või mitme juriidilise isikuga, milles need füüsilised isikud on fiktiivselt juhtivatel positsioonidel – koostamine on „isikuandmete töötlemine“ direktiivi 95/46 artikli 2 punkti b tähenduses.

104 Vastavalt direktiivi 95/46 II peatüki „Üldised eeskirjad isikuandmete töötlemise seaduslikkuse kohta“ sätetele tuleb juhul, kui direktiivi artiklis 13 toodud erandid ei sätesta teisiti, isikuandmete töötlemisel ühelt poolt järgida põhimõtteid andmete kvaliteedi kohta, mis on sätestatud direktiivi artiklis 6, ning teiselt poolt mõnda andmetöötluse seaduslikkuse kriteeriumi, mis on loetletud selle artiklis 7 (vt kohtuotsus, 1.10.2015, Bara jt, C-201/14, EU:C:2015:638, punkt 30).

105 Samuti tuleb meenutada, et nimetatud direktiiviga taotletud eesmärgist tagada kõigis liikmesriikides võrdväärne kaitstuse tase tuleneb, et direktiivi artikkel 7 näeb ette ammendava ja piirava loetelu juhtudest, millal isikuandmete töötlemist võib pidada seaduslikuks (vt kohtuotsus, 24.11.2011, ASNEF ja FECEMD, C-468/10 ja C-469/10, EU:C:2011:777, punkt 30).

106 Täpsemalt on artiklis 7 nähtud ette, et isikuandmete töötlemine on seaduslik, kui „töötlemine on vajalik üldiste huvidega seotud ülesande täitmiseks või sellise avaliku võimu teostamiseks, mis on tehtud ülesandeks volitatud töötlejale või andmeid saavale kolmandale isikule“.

107 Vaidlusaluse registri koostamine võib olla selle sättega hõlmatud.

108 Nimelt ilmneb, et maksude kogumist ja maksupettustega võitlemist, milleks vaidlusalune register on koostatud, tuleb pidada üldiste huvidega seotud ülesanneteks selle sätte tähenduses.

109 Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab siiski kontrollima, kas registri koostanud Slovaki ametiasutustele või registri saajatele on antud kõnealused ülesanded Slovaki õigusaktidega.

110 Sellega seoses tuleb märkida, et direktiivi 95/46 artikli 6 lõike 1 punkt b näeb ette, et isikuandmeid kogutakse täpselt ja selgelt kindlaksmääratud ning õiguspärastel eesmärkidel. Ka kohtujurist on oma ettepaneku punktis 106 tõdenud, et direktiivi 95/46 artikli 7 punkti e kohaldamisalas on isikuandmete töötlemise eesmärk lahutamatult seotud vastutavale töötlejale delegeeritud ülesannetega. Järelikult peab nende ülesannete vastutavale töötlejale delegeerimine selgelt hõlmama asjaomase töötlemise eesmärki.

111 Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab ka kontrollima, kas vaidlusaluse registri koostamine on vajalik põhikohtuasjas kõne all olevate üldiste huvidega seotud ülesannete täitmiseks, arvestades eelkõige vaidlusaluse registri koostamise täpset eesmärki, registris olevatele isikutele kaasnevaid õiguslikke tagajärgi ja seda, kas register on avalik või mitte.

112 Sellega seoses tuleb kontrollida, et järgitud oleks proportsionaalsuse põhimõtet. Nimelt nõuab eraelu puutumatuse põhiõiguse kaitsmine liidu tasandil, et isikuandmete kaitsest tehtavad erandid ja kaitsele seatavad piirangud piirduksid rangelt vajalikuga (vt selle kohta kohtuotsus, 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson jt, C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, punkt 96 ja seal viidatud kohtupraktika).

113 Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab samuti kontrollima, kas vaidlusaluse registri koostamine ja sellesse andmesubjektide nimede kandmine on sobivad meetmed nendega taotletud eesmärkide saavutamiseks ning kas nende eesmärkide saavutamiseks ei ole muid, vähem piiravaid meetmeid.

114 Vaidlusalusesse registrisse kandmine võib sellesse kantud isiku teatavaid õigusi kahjustada. Registrisse kandmine võib nimelt kahjustada tema mainet ja mõjutada tema suhteid maksuasutustega. Registrisse kandmine võib ka mõjutada kõnealuse isiku süütuse presumptsiooni, mis on sätestatud harta artikli 48 lõikes 1, ning samuti vaidlusalusesse registrisse kantud füüsiliste isikutega seostatud juriidiliste isikute

ettevõtlusvabadust, mis on sätestatud harta artiklis 16. Niisugune sekkumine võib olla sobiv ainult juhul, kui on piisavalt alust kahtluseks, et andmesubjekt tegutseb temaga seostatud juriidiliste isikute juhtkonnas fiktiivselt ning kahjustab sellega maksude kogumist ja maksupettustega võitlemist.

115 Kui eelotsusetaotluse esitanud kohus jõuab järeldusele, et vaidlusaluse registri koostamine on vajalik üldiste huvidega seotud ülesannete täitmiseks, mis on vastavalt direktiivi 95/46 artikli 7 punktile e tehtud ülesandeks vastutavale töötlejale, peab kohus veel kontrollima, kas täidetud on ka muud selle isikuandmete töötlemise seaduslikkuse tingimused, mis on ette nähtud kõnealuses direktiivis, eelkõige direktiivi artiklist 6 ja artiklitest 10–12 tulenevad tingimused.

116 Lisaks tuleb märkida, et kui esinevad põhjused piirata direktiivi 95/46 artikli 13 alusel eespool mainitud artiklites ette nähtud teatavaid õigusi, nagu andmesubjekti õigus teabele, siis – nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 96 – peab selline piirang olema vajalik, et kaitsta mõnd artikli 13 lõikes 1 nimetatud huvi, nagu muu hulgas olulised majanduslikud ja rahanduslikud huvid maksuküsimustes, ning see piirang peab põhinema seadusandlikel aktidel.

117 Kõiki eespool toodud kaalutlusi arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et direktiivi 95/46 artikli 7 punkti e tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus, kui liikmesriigi ametiasutused töötlevad isikuandmeid maksude kogumise ja maksupettustega võitlemise eesmärgil, nagu seda on tehtud põhikohtuasjas vaidlusaluse registri koostamisega, ilma et neil oleks selleks andmesubjektide nõusolek, tingimusel, esiteks, et neile asutustele on pandud liikmesriigi õigusaktidega üldiste huvidega seotud ülesannete täitmine selle sätte tähenduses, selle registri koostamine ja sellesse andmesubjektide nimede kandmine on tegelikult sobiv ja vajalik taotletavate eesmärkide saavutamiseks ning on piisavalt alust eeldada, et andmesubjektid on selles registris põhjendatult, ning teiseks, et täidetud on kõik direktiivis 95/46 ette nähtud selle isikuandmete töötlemise seaduslikkuse tingimused.

Neljas küsimus

118 Oma neljanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas harta artiklit 47 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui liikmesriigi kohus, kes on tuvastanud, et tema menetluses olevas kohtuasjas esinevad lahknevused Euroopa Inimõiguste Kohtu ja Euroopa Kohtu praktika vahel, eelistab Euroopa Kohtu praktikat.

119 Selle küsimuse esitas aga eelotsusetaotluse esitanud kohus üldiselt ning ilma selgelt ja konkreetselt täpsustamata, milles seisnevad tema viidatud lahknevused.

120 Sellega seoses tuleb meenutada, et nõuded eelotsusetaotluse sisu kohta on sõnaselgelt esitatud Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 94, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus peaks ELTL artikli 267 kohase koostöö raames teadma ning millest ta peab rangelt kinni pidama. Seega peab eelotsusetaotluse esitanud kohus välja tooma täpsed põhjused, miks tal tekkisid küsimused liidu õiguse teatavate sätete tõlgendamise kohta ja miks ta peab vajalikuks pöörduda eelotsuse küsimustega Euroopa Kohtu poole. Euroopa Kohus on juba otsustanud, et on möödapääsmatult vajalik, et liikmesriigi kohus selgitaks kas või minimaalselt põhjusi, mille alusel ta on valinud välja liidu õiguse sätted, mida ta palub tõlgendada, samuti seost, mille ta on tuvastanud nende sätete ja tema menetluses olevas kohtuasjas kohaldatavate riigisiseste õigusnormide vahel (kohtuotsus, 9.3.2017, Milkova, C-406/15, EU:C:2017:198, punktid 72 ja 73 ning seal viidatud kohtupraktika).

121 Need nõuded on esitatud ka Euroopa Liidu Kohtu soovitustes liikmesriikide kohtutele eelotsuse taotlemiseks (ELT 2016, C 439, lk 1).

122 Käesoleval juhul tuleb tõdeda, et neljas küsimus ei vasta eelmistes punktides meelde tuletatud nõuetele.

123 Samuti tuleb märkida, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt ei ole eelotsuse küsimuse mõte anda nõuandvaid arvamusi üldistes või hüpoteetilistes küsimustes, vaid küsimus esitatakse, kui seda on vaja liidu õigust puudutava vaidluse tegelikuks lahendamiseks (vt kohtuotsus, 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson jt, C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, punkt 130).

124 Seega on neljas eelotsuse küsimus vastuvõetamatu.

Kohtukulud

125 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. **Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 47 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis seavad niisugusele isikule – kes väidab, et rikutud on tema Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiviga 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta) tagatud õigust isikuandmete kaitsele – kohtule kaebuse esitamise eeltingimuseks, et ta on enne seda ammendanud olemasolevad õiguskaitsevahendid liikmesriigi haldusorganites, tingimusel, et nende õiguskaitsevahendite kasutamise konkreetsed tingimused ei kahjusta ebaproportsionaalselt selles sättes ette nähtud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus. Nimelt on tähtis, et olemasolevate, liikmesriigi haldusorganites kasutatavate õiguskaitsevahendite eelneva ammendamisega ei kaasne olulist viivitust kohtule kaebuse esitamisel, et see peatab asjasse puutuvate nõuete aegumise ega tekita ülemääraseid kulusid.**

2. **Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 47 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui liikmesriigi kohus keeldub tõendina selle kohta, et rikutud on direktiiviga 95/46 ette nähtud isikuandmete kaitset, vastu võtmast sellist registrit nagu vaidlusalune register, mille on esitanud andmesubjekt ja mis sisaldab tema isikuandmeid, kui see isik on saanud selle registri ilma nende andmete vastutava töötleja seaduses ette nähtud nõusolekuta, välja arvatud siis, kui selline keeldumine on ette nähtud liikmesriigi õigusaktides ning see arvestab nii õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile olemusega kui ka proportsionaalsuse põhimõttega.**

3. **Direktiivi 95/46 artikli 7 punkti e tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus, kui liikmesriigi ametiasutused töötlevad isikuandmeid maksude kogumise ja maksupettustega võitlemise eesmärgil nii, nagu seda on tehtud sellise isikute registri koostamisega, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ilma et neil oleks selleks andmesubjektide nõusolek, tingimusel, esiteks, et neile asutustele on pandud liikmesriigi õigusaktidega üldiste huvidega seotud ülesannete täitmine selle sätte tähenduses, selle registri koostamine ja sellesse andmesubjektide nimede kandmine on tegelikult sobiv ja vajalik taotletavate eesmärkide saavutamiseks ning on piisavalt alust eeldada, et andmesubjektid on selles registris põhjendatult, ning teiseks, et täidetud on kõik direktiivis 95/46 ette nähtud selle isikuandmete töötlemise seaduslikkuse tingimused.**

Allkirjad